

Dílo Andrzeje Munka na půdě CEVRO Institutu

01.dubna 2007 Petr Kolář

„Pasažérka je posledním nedokončeným dílem Andrzeje Munka, který zahynul při automobilovém neštěstí 20. září 1961. Na palubě lodi, plující z Kanady do Hamburku, cestuje profesor se svojí ženou Lízou, bývalou esesačkou. Líza svou minulost před mužem zatajila, ale minulost se přihlásí ke slovu ve chvíli, kdy na loď nastupuje pasažérka, podobná Martě, vězeňkyni z koncentračního tábora.... Film byl vyznamenán cenou FIPRESCI na XVII. MFF v Cannes 1964 a na XV. FFP byl poctěn „za nevšední přístup k tematice nacistických zločinů, vyznačující se hlubokou analýzou psychologie viníků a jejich svědomí“ Hlavní cenou a cenou Svazu protifašistických bojovníků.“ Tolik anotace putovní filmové přehlídky Vzpomínky a zapomínání na film Pasažérka, který byl dalším snímkem v rámci filmového semináře CEVRO institutu Evropské hodnoty ve filmu, popisuje vztah vězenkyně a věznitelky v osvětivském táboře. Film zahájil jednu z podetap semináře, věnovanou tématu holocaust.

Překvapení v podobě Lucie Králové

Na úvod semináře vystoupil Matyáš Zrno z Občanského institutu a krátce pohovořil o historickém kontextu holocaustu. Upozornil, že celý systém vraždění Židů vznikl na iracionální pohnutce německých vůdců o teorii životního prostoru a antisemitismu. „Židé nepředstavovali žádné nebezpečí,“ upozornil. I přesto nebyla pomoc lidem židovského vyznání masovou záležitostí: „Šlo pouze o individuální akty, např. vydávání víz.“ Petr Slinták, odborník na filmovou vědu z Filosofické fakulty UK, posoudil polskou kinematografii 30. a 40. let jako zaostalou, která musela být po druhé světové válce znovu budována. „Toto budování bylo charakteristické přebíráním totalitních estetických vzorů,“ dodal. Centrem polského filmu se v té době stala Lodž, kde vystudoval tamější filmovou vysokou školu i Andrzej Munk. Jeho dílo však z důvodu autonehody zůstalo nedokončeno a konečnou podobu mu dal až Witold Lesiewicz.

Na prvním březnovém setkání však na návštěvníky čekaly dva filmy. Bonusem byl film režisérky Lucie Králové a Miloslava Nováka Zlopověstné dítě, vyprávějící osud dvacetiletého truhláře Michala z Plzeňska, který je již od třinácti let plně pohlacen tématem holocaust. Film přišla na půdu CEVRO Institutu uvést dámská část režisérské dvojice, Lucie Králová.